

پروتکل کنترل انتقالات
برون مرزی مواد زائد
خطرناک و دیگر ضایعات در دریا

بسمه تعالی

پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات در دریا

مقدمه

کشورهای متعاقد:

که عضو کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری در باره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی مصوب ۱۹۷۸ میلادی (برابر با ۱۳۵۷ هجری) میباشد.

با علم به خطری که انتقالات برون مرزی و دفع مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات متوجه سلامت انسان و محیط زیست منطقه پروتکل می نماید و این که انتقالات و دفع مزبور، اثرات زیانبار اینگونه مواد زائد را از منشاء آنها به کشورهای عبوری و کشورهایی که مواد زائد در آنها دفع یا نگهداری خواهد شد، انتقال می دهند با اعتقاد به اینکه کاهش یا کنسار گذاشتن تولید مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات و در صورتی که این امر میسر نباشد، دفع صحیح آنها از نظر زیست محیطی درمحل تولید یا در نزدیکی آن مطمئن ترین راه جهت کاهش خطراتی است که بواسطه مواد زائد خطرناک با دیگر ضایعات از جمله انتقالات برون مرزی آنها متوجه سلامت انسان و محیط زیست دریایی می شود.

با تشخیص کامل اینکه هر یک از کشورهای متعاهد دارای حق حاکمیت جهت تحریم ورود یا دفع مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات خارجی در سرزمین خود می باشد.

با تاکید بر اهمیت همکاری و هماهنگی اقدامات منطقه ای بمنظور ایجاد تسهیلات انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات بین کشورهای متعاهد و محدودیت واردات مواد زائد از کشورهای غیر متعاهد جهت دفع.

با توجه به ماده (۱۱) کنوانسیون بازل در مورد کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها (مارس ۱۹۸۹ میلادی برابر با اسفند ۱۳۶۷ هجری شمسی) و با اعتقاد به روح کنوانسیون مذکور.

با آگاهی از مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریا (۱۹۸۲ میلادی برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی)، کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی ها و پروتکل آن (مارچول ۷۳/۷۸) و کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا بوسیله تخلیه مواد زائد و دیگر ضایعات (۱۹۷۲ میلادی برابر با ۱۳۵۱ هجری شمسی).

و همچنین با در نظر گرفتن موافقت نامه ها و معاهدات بین المللی بویژه اعلامیه ريو دربارہ محیط زیست و توسعه و دستور کار ۲۱.

با علاقمندی به تحکیم اجرای مواد (۴) و (۵) و طبق ماده ۱۹ کنوانسیون منطقه ای کریت

در موارد زیر به توافق رسیدند:

ماده ۱

حیطه شمول پروتکل

۱. این پروتکل در مورد مواد زائد مشروحه زیر که مشمول انتقالات برون مرزی از منطقه پروتکل یا به آن یا از طریق آن و همچنین دفع آنها هستند افعال خواهند شد.

۱-۱ مواد زائدی که در هریک از طبقه بندی های ضمیمه (۱) درج شده اند مواد زائد خطرناک خواهند بود مگر اینکه این مواد هیچ یک از ویژگیهای درج شده در ضمیمه (۳) را دارا نباشند.

۱-۲ مواد زائدی که تحت عنوان دیگر ضایعات در هریک از طبقه بندی های ضمیمه (۲) درج شده اند.

۲. مواد زائدی که به سبب رادیواکتیو بودن مشمول سایر نظامهای کنترل بین المللی میشوند، از حیطه شمول این پروتکل مستثنی می گردند.

۳. مواد زائدی که از تأمینات مستقر در خشکی ناشی شده و تحت شمول پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره قرار دارند از حیطه شمول این پروتکل خارج است.

۴. هیچیک از مفاد این پروتکل به گونه ای تفسیر نخواهد شد که به معنای ممنوعیت یا تنظیم نقل و انتقالات برون مرزی و دفع ضایعات خطرناک و

دیگر ضایعات از طریق زمین یا هوا (که به محیط زیست دریایی منطقه پروتکل وارد یا دفع نمی شود) باشد.

ماده ۲

تعاریف

۱. "مواد زائد" عبارت از هرگونه مواد یا اجسامی است که دفع می شوند یا خواهند شد یا براساس مقررات قوانین ملی لازم است دفع گردند.
۲. "مدیریت" به معنای جمع آوری، حمل و دفع مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله مراقبت بعدی از محلهای دفع میباشد.
۳. "انتقالات برون مرزی" عبارت است از هرگونه انتقال مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات از منطقه ای که تحت صلاحیت ملی یک کشور میباشد یا از طریق منطقه ای که تحت صلاحیت ملی کشور دیگر است یا از طریق منطقه ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی باشد، به شرطی که حداقل دو کشور در انتقال دخالت داشته باشند.
۴. "مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی" به معنای انجام تمام اقدامات عملی برای تضمین این است که مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات به نحوی مهار شده که موجب حفظ سلامت انسان و محیط زیست در برابر اثرات زیان آور ناشی از این گونه ضایعات خواهد شد.
۵. "کشور وارد کننده" عبارت است از کشوری که انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات به آن کشور طراحی شده یا به منظور دفع

در آن یا برای بارگیری قبل از دفع در منطقه ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی باشد، در نظر گرفته شده است.

۶. "کشور صادرکننده" عبارت است از کشوری که از آن انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام شود یا انجام شده است.

۷. "کشور عبوری" عبارت است از هر کشوری به جز کشور صادرکننده یا واردکننده است که از طریق آن انتقال مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام شود یا انجام می شود.

۸. "کشورهای مربوط" عبارتند از کشورهای متعاقد که کشور واردکننده، کشور صادرکننده یا کشور عبور هستند اعم از آنکه از کشورهای متعاقد باشند یا نباشند.

۹. "واردکننده" عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور واردکننده می باشد که ورود مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را ترتیب می دهد.

۱۰. "صادرکننده" عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور صادرکننده است و صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را ترتیب می دهد.

۱۱. "تولیدکننده" عبارت از هر شخصی است که فعالیت های وی باعث تولید مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات میشود یا در صورتی که شخص مذکور ناشناخته باشد "تولیدکننده" کسی است که این ضایعات را تحت تملک ویا کنترل دارد.

۱۲. "دفع کننده" عبارت است از هر شخصی که مواد زاید خطرناک یا دیگر

ضایعات برای وی حمل میشود و دفع آن ضایعات را انجام میدهد.

۱۳. "دفع" عبارت است از هر گونه عملیاتی که در ضمیمه (۴) این پروتکل

مشخص گردیده است.

۱۴. "حمل کننده" عبارت است از هر شخصی که حمل و نقل مواد زاید

خطرناک یا دیگر ضایعات را انجام میدهد.

۱۵. "شخص" اعم از شخص حقیقی یا حقوقی است.

۱۶. "کشتی" عبارت است از هر نوع شناوری که در محیط زیست دریایی

عمل میکند و شامل قایقهای هیدروfoil، هاورکرافت ها، زیردریایی ها،

قایقهای شناور یا سکوهاى شناور یا ثابت می باشد.

۱۷. "منطقه پروتکل" عبارت است از منطقه ای که در ماده (۳) این پروتکل

تعریف است.

۱۸. "کشور متعاقد" عبارت است از کشوری که عضو این پروتکل شده

است.

۱۹. "کنوانسیون" عبارت از کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره

حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی (۱۹۷۸ میلادی برابر با

۱۳۵۷ هجری شمسی) می باشد.

۲۰. "سازمان" عبارت از سازمان منطقه ای برای حمایت از محیط زیست

دریایی است که طبق ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل شده است.

۲۱. "شورا" عبارت از رکن سازمان متشکل از کشورهای متعاقد است که

طبق ماده (۱۶) کنوانسیون تشکیل شده است.

۲۲. "مرجع ذیصلاح" عبارت است از مرجع ملی که در ماده (۱) کنوانسیون تعریف شده است یا مرجع یا مراجعی که در دولت کشور متعاقد از سوی مرجع ملی منصوب شده و مسئول اجرای تعهدات و وظایفی است که در این پروتکل تصریح و تعیین شده است.

۲۳. "دستورالعمل های فنی منطقه ای" عبارت است از دستورالعمل هایی برای مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی که به موجب بند (پ) ماده (۱۴) این پروتکل وضع شده است.

۲۴. "تسهیلات دریافت منطقه ای" عبارت از هرگونه تسهیلات بوجود آمده بر مبنای ابتکار منطقه ای برای دریافت ضایعات و تدارک خدمات برای بیش از یک کشور متعاقد است.

۲۵. "حمل و نقل غیرقانونی" به معنای هر گونه انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات مشخص شده در ماده (۱۰) می باشد.

ماده ۳

منطقه شمول

منطقه ای که مشمول این پروتکل میشود (از این پس منطقه پروتکل نامیده میشود) عبارت است از منطقه دریایی طبق آنچه که در بند (الف) ماده (۲) کنوانسیون تعریف شده به اضافه آبهای که در سمت خشکی خطوط مبدا (که از آن پهنای دریای سرزمینی کشورهای متعاقد اندازه گیری

می شود) قرار دارد تا حد آبهای شیرین و شامل مناطق جزر و مدی و باتلاقیهای شور و خورها و مصب خورها.

ماده ۴

تمهذات کلی

۱. کشورهاى متعاهاى باىء در نظر گرفتن جنبه هاى اجتماعى، فنى و اقتصادى از به حداقل رمدن تولء مواد زائء خطرناك یا ءىگر ضایعات اطمینان حاصل نمایند.

۲. هر کشور متعاهاى کلیه اشخاصى را كه تحت صلاحیت ملى آن قرار دارند، از حمل و نقل یا ءفع مواد زائء خطرناك یا ءىگر ضایعات منع خواهد كرء مكر این قبیل اشخاص مجاز به انجام چنین عملیاتى باشند.

۳. هر کشور متعاهاى اقدامات مقتضى را اتخاذ خواهد نموء تا اطمینان حاصل نماید كه اشخاصى كه به مدیریت مواد زائء خطرناك و ءىگر ضایعات تحت صلاحیت ملى آن اشتغال دارند اقدامات ضرورى را برای جلوگیری از ایجاد آلودگى ناشى از مواد زائء خطرناك یا ءىگر ضایعاتى كه حاصل چنین مدیریتى میباشد و در صورت ایجاد آلودگى، برای كاهش عواقب آن برای سلامت انسان و محیط زیست اتخاذ مى كنند.

۴. هر کشور متعاهاى مقرر خواهد نموء كه مواد زائء خطرناك و ءىگر ضایعاتى كه قرار است مشمول انتقال برون مرزى قرار گیرد مطابق قواعد

و استانداردهای بین المللی که بطور عمومی پذیرفته و به رسمیت شناخته شده اند بسته بندی گردد، برچسب زده شود و سپس انتقال یابد.

۵. هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که انتقال مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات همراه یا مجوز انتقال از جایی که انتقال برون مرزی آغاز می گردد تا محل دفع آنها انجام پذیرد.

۶. کشورهای متعاقد باید از کنترل موثر تاسیسات حمل و دفع مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله بازرسی دائمی و نظارت پیوسته بر اثرات زیست محیطی این عملیات اطمینان حاصل نماید.

۷. هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعاتی که قرار است صادر شود، در کشور واردکننده یا هر جای دیگر، به نحو سالم زیست محیطی کنترل می شود.

۸. کشورهای متعاقد در نظارت بر اثرات مدیریت مواد زائد خطرناک بر سلامت انسان و محیط زیست همکاری خواهند کرد.

۹. کشورهای متعاقد در توسعه برنامه های فنی و سایر کمکهای مربوط به مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی همکاری خواهند نمود.

۱۰. کشورهای متعاقد حمل و نقل غیرقانونی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را جرم به شمار خواهند آورد.

۱۱. هر کشور متعاقد به منظور اجرای مفاد این پروتکل اقدامات قانونی و اداری و هرگونه اقدام دیگری از جمله اقداماتی جهت جلوگیری و

مجازات اعمال مغایر با این پروتکل را اتخاذ خواهد نمود.

۱۲. هر کشور متعاقد مرجع ذیصلاح خود را که مسئول انجام تعهدات و وظایف مقرر در پروتکل است، تعیین خواهد نمود.

۱۳. کشورهای متعاهدی که حق خود را به منظور اعمال ممنوعیت واردات مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات برای دفع اعمال می کنند کشورهای متعاقد دیگر را کتباً بطور مستقیم یا از طریق سازمان مطلع خواهند نمود. کشورهای متعاقد از صدور مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات جلوگیری خواهند کرد و یا مجوز صدور آنها را به کشورهای متعاهدی که ورود مواد مزبور را ممنوع کرده اند، صادر نخواهند نمود.

۱۴. هیچ یک از مفاد این پروتکل نباید بهیچ وجه تاثیری بر هر گونه حق حاکمیت کشورهای متعاقد بر دریای سرزمینی آنها که طبق حقوق بین الملل مشخص شده است و حق حاکمیت و صلاحیت آنها در منطقه انحصاری اقتصادی و مناطق فلات قاره آنها مطابق حقوق بین الملل و اعمال آزادیها و حقوق دریانوردی توسط کشتی ها و هواپیماهای کلبه کشورها که در حقوق بین الملل پیش بینی شده و در اسناد بین المللی مربوط انعکاس یافته، داشته باشد.

ماده ۵

ممنوعیت ورود

۱. واردات مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات از کشورهای غیرمتماهد به داخل منطقه پروتکل یا عبور این مواد از این منطقه به منظور دفع نهایی توسط هریک از کشورهای متماهد ممنوع است.

۲. کشورهای متماهد می توانند مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را به منظور احیاء منابع بازیافت مواد، بازسازی، استفاده مجدد مستقیم یا استفاده های ثانوی از کشورهای غیرمتماهد از طریق منطقه پروتکل وارد نمایند مشروط بر اینکه :

الف) کشور واردکننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی به گونه ای باشد که در دستورالعمل فنی منطقه ای مشخص شده و تأسیسات مزبور یا مشورت مرجع ذیصلاح کشور واردکننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد.

ب) کشور صادرکننده فاقد توانایی فنی، تأسیسات لازم یا محلهای مناسب دفع برای دفع صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی باشد.

پ) انتقال برون مرزی مواد زائد مطابق کلیه معاهدات بین المللی مربوط و قوانین ملی صورت می پذیرد.

ممنوعیت دفع

۱- دفع مواد زائد خطرناک در منطقه پروتکل ممنوع است. مگر اینکه دفع این مواد بمنظور عملیاتی که در بخش ب ضمیمه (۴) این پروتکل مندرج است، صورت بگیرد.

۲- در راستای نظامهای حقوق بین الملل مربوط، کلیه کشتی ها موظف به فراهم نمودن تاسیسات مناسب دریافت مواد زائد در روی عرشه برای دفع بعدی مواد زائد در تاسیسات دریافت منطقه ای / ملی می باشند. به منظور دریافت این گونه مواد زائد و مواد زائد بنادر، تاسیسات مناسب منطقه ای و یا ملی فراهم خواهد گردید. کشورهای متعاقد میتوانند برای خدمات ارائه شده در تاسیسات دریافت به خاطر مدیریت مواد زائد، با در نظر گرفتن مقررات ملی و دستورالعمل های فنی منطقه ای هزینه هایی را وضع نمایند.

۳- دفع سایر مواد زائد مستلزم اخذ مجوز اولیه ای است که توسط مرجع ذیصلاح هر کشور متعاقد طبق دستورالعمل های فنی منطقه ای ارائه میگردد.

صدور مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات به

کشورهای غیرمتعاقد

صدور مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات بوسیله کشور متعاقد به

کشور غیرمتعاقد امکان پذیر است، مشروط بر اینکه :

الف) کشور صادرکننده از طریق سازمان، سایر کشورهای متعاهد را از قصد خود برای صدور مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات آگاه سازد.

ب) کشور واردکننده دارای تسهیلات و توانائیهای فنی مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر مواد از نظر زیست محیطی باشد و

پ) انتقالات برون مرزی طبق مقررات کنوانسیون بازل در مورد کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها و سایر معاهدات بین المللی مربوط و قوانین ملی انجام گردد.

ماده ۸

انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات

بین کشورهای متعاهد

۱- بامستثنای مواردی که دریند(۲) زیر پیش بینی گردیده، هیچ کشور متعاهدی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات را به هیچ کشور متعاهد دیگری صادر نخواهد کرد مگر در موارد زیر:

الف) دستورالعمل های فنی منطقه ای از سوی شورا به تصویب رسیده باشد.

ب) کشور واردکننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی و مطابق با دستورالعمل های فنی منطقه ای باشد و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع ذیصلاح کشور واردکننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد.

پ) کشور صادرکننده فاقد توانایی فنی و تأسیسات لازم، یا محلهای مناسب دفع به منظور دفع مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات طبق دستورالعمل های فنی منطقه ای باشد.

۲- مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات میتواند، توسط یک کشور متعاقد جهت استفاده کشور متعاقد دیگر برای عملیاتی که در بخش (ب) ضمیمه (۴) مشخص شده است صادرگردد.

۳- کشور صادرکننده بطور مستقیم یا از طریق سازمان هرگونه انتقال برون مرزی پیشنهادی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات را بطور کتبی به سایر کشورهای متعاقد اطلاع خواهد داد. این اطلاعیه شامل اعلامیه و اطلاعات مندرج در بخش (الف) ضمیمه (۵) خواهد بود. تنها ارسال یک اطلاعیه به هریک از کشورهای متعاقد مربوط و ارسال رونوشت آن به سازمان کافی خواهد بود.

۴- کشور واردکننده پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال مواد یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز برای انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارائه خواهد داد. رونوشت پاسخی که کشور واردکننده به مراجع ذیصلاح کشورهای مربوط و سازمان ارسال خواهد شد.

۵- هر کشور عبور که کشور متعاقد نیز میباشد، وصول اطلاعیه را بلادرنگ به اطلاع دهنده اعلام خواهد کرد. متعاقباً کشور عبور میتواند ظرف سی روز پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال یا و یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز برای انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر بطور کتبی به اطلاع دهنده ارائه دهد.

ماده ۹

استفاده و بهره برداری طرف ثالث از تاسیسات بندری

چنانچه تاسیسات بندری در داخل منطقه پروتکل جهت صدور مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات استفاده شود، هرکشور متعاهدی که دارای صلاحیت ملی براین تاسیسات باشد و آگاهانه استفاده از چنین تاسیساتی را مجاز یا ممنوع کرده باشد، از نظر این پروتکل به عنوان کشور صادرکننده به شمار خواهد آمد.

ماده ۱۰

حمل و نقل غیرقانونی

۱- از نظر این پروتکل، هرگونه انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات که مغایر با این پروتکل و مقررات کلی حقوق بین الملل باشد، حمل و نقل غیرقانونی محسوب خواهد شد.

۲- در موردی که انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه نحوه عمل صادرکننده یا تولیدکننده، به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، کشور صادرکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زائد مورد نظر:

الف) توسط صادرکننده یا تولیدکننده یا در صورت لزوم بوسیله خود آن

کشور به کشور صادرکننده بازگردانده میشود، یا، اگر اینکار عملی نباشد،
(ب) طبق مفاد این به گونه دیگری دفع میگردد.

موارد فوق ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخی که کشور صادرکننده در مورد
حمل و نقل غیرقانونی مطلع شده یا ظرف هر مدتی که کشورهای مربوط
ممکن است پذیرفته باشند، انجام خواهد شد. بدین منظور کشورهای مربوط یا
بازگرداندن این قبیل مواد زائد به کشور صادرکننده مخالفت نکرده یا مانع آن
نخواهند شد و یا از آن جلوگیری نخواهند کرد.

۳- در مواردی که انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات در
نتیجه عمل واردکننده یا دفع کننده به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی
گردد، کشور واردکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زائد مورد نظر از
نظر زیست محیطی به نحو مطلوب توسط واردکننده یا دفع کننده یا در صورت
لزوم توسط خود آن کشور طی مدت ۳۰ روز از تاریخی که کشور
واردکننده متوجه حمل و نقل غیرقانونی شده است یا ظرف هر مدت دیگری
که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، دفع گردیده است. بدین
منظور کشورهای مربوط در صورت لزوم در دفع این قبیل مواد زائد به گونه
صحیح زیست محیطی با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

۴- در مواردی که مسئولیت حمل و نقل غیرقانونی را نتوان به صادرکننده یا
تولیدکننده یا واردکننده یا دفع کننده نسبت داد، کشورهای مربوط از طریق
همکاری اطمینان حاصل خواهند کرد که مواد زائد مورد نظر در اسرع وقت
به گونه صحیح زیست محیطی در کشور صادرکننده یا در کشور واردکننده و یا

هرجای دیگری که مقتضی شناخته شود، دفع گردیده است.

۵- هر کشور متعاهدی قانون ملی / داخلی مناسبی برای جلوگیری از حمل و نقل غیرقانونی و مجازات آن وضع خواهد نمود. کشورهای متعاهد به منظور نیل به اهداف این ماده با یکدیگر همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۱

وظیفه در قبال ورود مجدد

هرگاه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که مورد قبول کشورهای مربوط می باشد، به موجب مفاد این پروتکل نتواند مطابق با شرایط و مقررات قرارداد به اتمام رسد، چنانچه ظرف مدت سی روز از تاریخی که کشور واردکننده مراتب را به اطلاع کشور صادرکننده و سازمان رسانده، نتوان ترتیبات دیگری برای دفع آنها به گونه صحیح زیست محیطی ایجاد کرد، کشور صادرکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر بوسیله صادرکننده به کشور صادرکننده بازگردانده میشود. بدین منظور کشور صادرکننده و کشور عبور مانع برگشت این قبیل مواد زائد به کشور صادرکننده نخواهند گردید.

ماده ۱۲

اتخاذ سایر محدودیتها

به منظور حفاظت بهتر از سلامت انسان و محیط زیست، هیچیک از مفاد این پروتکل، کشورهای متعاهد را از وضع شرایط دیگری که در راستای مفاد این پروتکل بوده و طبق کنوانسیون بازل درخصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها و قواعد حقوق بین الملل میباشند، منع نخواهد کرد.

ماده ۱۳

ترتیبات سازمانی

سازمان علاوه بر موارد دیگر، موارد زیر را انجام خواهد داد:

۱. برقراری تماس با مراجع ذیصلاح در کشورهای متعاهد در مورد اجرای این پروتکل
۲. تدارک آموزش متخصصان ملی بویژه برای نظارت و اجرای مفاد این پروتکل
۳. ترتیب تدارک کمک و راهنمایی حقوقی و فنی به کشورهای متعاهد برای اجرای موثر این پروتکل در صورت درخواست
۴. ارتقاء شبکه ها و توانایی های منطقه ای به منظور تبادل داده ها و اطلاعات مرتبط با این پروتکل

۵. نگهداری دفتر ثبت ویژه با مشورت مقامات صلاحیتدار کشورهای متعاقد که دارای توانایی فنی کافی برای مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی به گونه ای که در دستورالعمل های فنی منطقه ای مقرر شده، هستند.

۶. برقراری نظام نظارتی واحد برای انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات در منطقه پروتکل

۷. تسهیل در ایجاد تأسیسات دریافت منطقه ای با همکاری نزدیک کشورهای متعاقد و سازمانهای منطقه ای / بین المللی ذیربط

تهیه گزارش هایی بر مبنای اطلاعات دریافتی از کشورهای متعاقد در مورد اجرای این پروتکل و ارائه آنها به شورا

۸. ایجاد و برقراری ارتباط با سازمانهای بین المللی و منطقه ای ذیربط و سازمانهای خصوصی مربوط در خارج از کشورهای متعاقد، از جمله تولیدکنندگان و حمل کنندگان مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات

۹. ایجاد و برقراری ارتباط با دیرخانه کنوانسیون بازل درخصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها

۱۰. انجام وظائف دیگری که ممکن است برای اجرای این پروتکل بوسیله شورا به آن محول شود.

ماده ۱۴

وظایف شورا

شورا وظایف زیر را انجام خواهد داد:

الف) بازبینی اجرای پروتکل و نیز بررسی کارآئی اقدامات اتخاذ شده و نیاز به اتخاذ سایر اقدامات از جمله الحاق ضمایم.

ب) تصویب، بررسی و اصلاح هر ضمیمه این پروتکل در صورت لزوم

پ) تصویب، تجدیدنظر و اصلاح دستورالعمل های فنی منطقه ای

د) انجام سایر وظایفی که جهت اجرای این پروتکل ممکن است مقتضی باشند.

ماده ۱۵

مقررات کلی

۱. مفاد کنوانسیون مربوط به هر پروتکلی در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۲. روش انجام اصلاحات پروتکل ها و ضمایم آنها که طبق مواد (۲۰) و (۲۱) کنوانسیون اتخاذ گردیده است، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۳. قواعد و روش انجام کار و مقررات مالی که به موجب ماده (۲۲) کنوانسیون تصویب گردیده است، و اصلاحات آنها در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۴. ضمائم، بخش لاینفک این پروتکل را تشکیل می‌دهند، مگر اینکه در آنها بطور صریح به گونه دیگر قید شده باشد.

ماده ۱۶

مقررات نهائی

۱- این پروتکل در تهران - جمهوری اسلامی ایران از تاریخ ۱۷ مارس تا ۱۴ ژوئن ۱۹۹۸ برابر با ۲۶ اسفند ماه ۱۳۷۶ تا ۲۵ خرداد ماه ۱۳۷۷ هجری شمسی برای امضای هر کشور متعاقد کنوانسیون مفتوح خواهد بود.

۲- این پروتکل منوط به تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق از سوی کشورهای عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد دولت کویت سپرده خواهد شد و دولت کویت وظائف امانت داری و اجرای اسناد را بر طبق ماده ۳۰ کنوانسیون بر عهده خواهد داشت.

۳- این پروتکل در نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج مسند تنفیذ، پذیرش یا تصویب پروتکل یا الحاق به آن از سوی کشورهای موضوع بند (۱) این ماده لازم الاجرا خواهد گردید.

۴- پس از تاریخ سپردن ۵ مسند تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا الحاق به این پروتکل، این پروتکل به مورد اجراء گذاشته خواهد شد با توجه به هر کشوری که در بند (۱) این ماده در نودمین روز پس از سپردن تاریخ توسط آن کشور که مسند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را پذیرفته است.

جهت گواهی مراتب فوق، امضاء کنندگان تام الاختیار زیر که از سوی کشورهای خود بطور مقتضی مجاز میباشند این پروتکل را امضا نموده اند.

این پروتکل در تهران در تاریخ ۱۷ مارس سال یکهزار و نهصد و نود و هشت میلادی برابر با ۱۸ ذیحجه یکهزار و چهارصد و هشت هجری قمری (مطابق با ۲۶ اسفند ماه ۱۳۷۶ هجری شمسی) به سه زبان عربی، انگلیسی و فارسی که هر سه متن از اعتبار یکسانی برخوردارند، تنظیم گردیده است.